

Державна податкова
служба України

Головне управління ДПС у Чернігівській області

Щодо сплати ПДВ при продажу товарів/послуг через закордонні маркетплейси

1) Чи повинен ФОП сплачувати ПДВ із суми комісії, яку утримав закордонний маркетплейс за продаж товарів/послуг на запропонованій ним інтернет-платформі? Чи потрібно сплачувати ПДВ із сум сплаченої ФОП комісії, до якої включено оплату за отримані послуги з реклами, наданих закордонним маркетплейсом на своїй інтернет-платформі?

Відповідно до пункту 185.1 статті 185 Податкового кодексу України (далі – ПКУ) об'єктом оподаткування ПДВ є, зокрема, операції платників податку з постачання послуг, місце постачання яких розташоване на митній території України, відповідно до статті 186 ПКУ.

Пунктами 186.2 – 186.4 статті 186 розділу V ПКУ визначено категорії послуг, місце постачання яких визначається по місцю реєстрації постачальника, або отримувача відповідних послуг, або по місцю фактичного надання відповідних послуг.

Місцем постачання послуг, зазначених у пункті 186.3 статті 186 розділу V ПКУ, вважається місце, в якому отримувач послуг зареєстрований як суб'єкт господарювання або – у разі відсутності такого місця – місце постійного чи переважного його проживання.

Місцем постачання електронних послуг вважається місцезнаходження отримувача послуг (пункт 186.31 статті 186 розділу V ПКУ).

Місцем постачання послуг, крім операцій, зазначених у пунктах 186.2, 186.3 і 186.31 статті 186 розділу V ПКУ, є місце реєстрації постачальника (пункт 186.4 статті 186 розділу V ПКУ).

Отже, порядок оподаткування ПДВ операцій з постачання послуг безпосередньо залежить від місця їх постачання.

Термін «електронні послуги» та види таких послуг визначено у підпункті 14.1.565 пункту 14.1 статті 14 розділу I ПКУ. Так, під електронними послугами розуміються послуги, які постачаються через мережу Інтернет, автоматизовано, за допомогою інформаційних технологій та переважно без втручання людини, у тому числі шляхом встановлення спеціального застосунку або додатка на смартфонах, планшетах, телевізійних приймачах чи інших цифрових пристроях. До таких послуг, зокрема, але не виключно, належать послуги з:

надання рекламних послуг у мережі Інтернет, мобільних додатках та на інших електронних ресурсах, надання рекламного простору, у тому числі шляхом розміщення банерних рекламних повідомлень на вебсайтах, вебсторінках чи вебпорталах;

надання доступу до інформаційних, комерційних, розважальних електронних ресурсів та інших подібних ресурсів, зокрема, але не виключно, розміщених на платформах спільного доступу до інформації чи відеоматеріалів.

Особливості оподаткування ПДВ операцій з постачання електронних послуг нерезидентами – платниками ПДВ фізичним особам (у тому числі фізичним особам – підприємцям, яких не зареєстровано як платників ПДВ) на митній території України встановлено статтею 2081 розділу V ПКУ.

Зокрема, особою для цілей оподаткування ПДВ є особа – нерезидент, яка не має постійного представництва та постачає на митній території України фізичним особам, у тому числі фізичним особам – підприємцям, не зареєстрованим платниками ПДВ, електронні послуги, у тому числі шляхом надання доступу до електронних послуг через електронний інтерфейс, надання технічних, організаційних, інформаційних та інших можливостей, які здійснюються з використанням інформаційних технологій і систем, для встановлення контактів та укладення угод між продавцями і покупцями та/або постачає такі електронні послуги за посередницькими договорами від власного імені, але за дорученням надавача електронних послуг (підпункт «д» підпункту 14.1.139 пункту 14.1 статті 14 розділу I ПКУ).

Відповідно до пункту 2081.1 статті 2081 розділу V ПКУ встановлюються правила оподаткування електронних послуг, місце постачання яких розташоване на митній території України, у разі постачання таких послуг фізичній особі, у тому числі фізичній особі – підприємцю, яку не зареєстровано як платника податку (далі у цій статті – фізична особа), особою – нерезидентом, яка визначена підпунктом «д» підпункту 14.1.139 пункту 14.1 статті 14 розділу I ПКУ і яку зареєстровано як платника податку відповідно до пункту 2081.2 статті 2081 розділу V ПКУ.

Таким чином, якщо послуги, які надаються ФОПу закордонним «маркетплейсом» відповідно до умов договору та норм ПКУ класифікуються як електронні послуги, то місце постачання таких послуг визначається на митній території України, а тому такі послуги є об'єктом оподаткування ПДВ, а нарахування та сплата ПДВ за такою операцією здійснюється в залежності від статусу ФОПа (зареєстрований чи не зареєстрований платником ПДВ)

Якщо постачання електронних послуг через мережу Інтернет нерезидентом здійснюється фізичній особі – підприємцю, яку не зареєстровано платником ПДВ, то нарахування та сплата ПДВ за такою операцією має здійснюватися особою – нерезидентом відповідно до статті 2081 розділу V ПКУ, тобто іноземним «маркетплейсом» (якщо такий «маркетплейс» зареєстрований платником ПДВ в Україні).

Якщо постачання електронних послуг через мережу Інтернет нерезидентом здійснюється фізичній особі – підприємцю – платнику ПДВ, то обов'язок щодо нарахування податкових зобов'язань з ПДВ виникає у фізичної особи – підприємця – платника ПДВ відповідно до статті 208 розділу V ПКУ.

Відповідно до пунктів 208.2 і 208.3 статті 208 розділу V ПКУ отримувач послуг, що постачаються нерезидентами, місце постачання яких розташоване на митній території України, нараховує податок за основною ставкою податку або за ставкою 7 відсотків для послуг, визначених

абзацами четвертим – шостим підпункту «в» пункту 193.1 статті 193 розділу V ПКУ, на базу оподаткування, визначену згідно з пунктом 190.2 статті 190 розділу V ПКУ.

Отже, ФОП – платник ПДВ – отримувач послуг від нерезидента, місце постачання яких розташоване на митній території України, є відповідальною особою у частині нарахування та сплати податку до бюджету за такі послуги (суми комісії, яку отримав закордонний маркетплейс за продаж товарів/послуг та послуг з реклами).

Довідково зазначаємо, що перевірити інформацію стосовно реєстрації платником ПДВ – нерезидента можна на вебпорталі ДПС за посиланням [Електронний кабінет→Реєстри→Дані реєстру платників ПДВ](#) при умові ідентифікації за допомогою електронного підпису відповідно до Закону України «Про електронну ідентифікацію та електронні довірчі послуги».

2) Чи повинен ФОП із суми утриманої комісії за користування платіжними системами сплачувати ПДВ?

Для цілей оподаткування ПДВ місцем постачання послуг з виконання платіжних операцій, відповідно до пункту 186.4 статті 186 розділу V ПКУ, є місце реєстрації їх постачальника.

Таким чином, якщо операції з надання послуг з виконання платіжних операцій, надаються ФОПу резидентами – надавачами платіжних послуг, операторами платіжних систем, то місцем постачання таких послуг є митна територія України. При цьому операції з постачання таких послуг згідно з підпунктом 196.1.5 пункту 196.1 статті 196 розділу V ПКУ не є об'єктом оподаткування ПДВ.

Якщо операції з надання послуг з виконання платіжних операцій надаються ФОПу нерезидентами, то місце постачання таких послуг визначається за межами митної території і такі операції також не є об'єктом оподаткування ПДВ.

Отже ФОПу при придбанні послуг у надавачів платіжних послуг, операторів платіжних систем нараховувати та сплачувати ПДВ за такими операціями не потрібно, незалежно від того, постачальник таких послуг є резидентом, чи нерезидентом.

Докладніше на вебпорталі ДПС: <https://tax.gov.ua/broshuri-ta-listivki/776970.html>

Контакт-центр ДПС України: 0-800-501-007. Сервіс "Пульс" 0800-501-007.
Вебпортал ДПС: <https://tax.gov.ua/>, субсайт Головного управління ДПС у Чернігівській області: <https://ch.tax.gov.ua/>.
14000, Чернігів, вул. Ремісничка, 11, тел.: (0462) 652-300